

Zaaknummer 2014-W1327

3 april 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mevrouw mr. M.L.J. Bomers,

tegen:

wijlen pastoor [naam],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester in het Aartsbisdom Utrecht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 september 2014.

Op 1 december 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], hulpbisschop van Utrecht, vicaris-generaal en officiaal van het Aartsbisdom Utrecht.

Op 19 maart 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klagster is verschenen. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mevrouw mr. M.L.J. Bomers.

Namens het aartsbisdom is verschenen [naam], hoofd officiaal van het Aartsbisdom Utrecht.

2. De klacht

- 2.1. Klaagster is in haar jeugd gedurende twee á drie jaar (vrijwel) dagelijks verkracht door aangeklaagde. Aangeklaagde woonde in een zusterklooster dat ook een rusthuis was en dat stond aan de route die klaagster aflegde van huis naar school. Als zij langs dit rusthuis liep wenkte de pastoor haar dagelijks en vroeg haar binnen te komen.

Klaagster ging naar de lagere school in [plaats]. Vanaf het moment dat zij in de tweede klas zat, begon het seksueel misbruik door aangeklaagde. Klaagster liep met drie vriendinnetjes altijd naar school. Zij liepen dan langs een klooster dat stond tegenover de katholieke kerk in [plaats]. In dat klooster/rusthuis kende klaagster niemand. Op een dag wenkte een oude man in dat klooster klaagster om even bij hem naar binnen te komen. Hij wilde haar iets vragen en had ook een snoepje voor haar. Klaagster deed wat de man haar vroeg en ging door het raam naar binnen. Toen klaagster binnen in de kamer van de aangeklaagde was, deed hij de deur van zijn kamer (die uitkwam op de gang) op slot, zodat er geen zuster kon binnenkomen. Ook deed hij het raam naar beneden en de gordijnen dicht. De pastoor ging zitten in een fauteuil. Klaagster stond in de kamer. Aangeklaagde zei: "Kom eens dichtbij mij staan." (of woorden van die strekking). Klaagster gehoorzaamde aangeklaagde. Aangeklaagde pakte klaagster vast en streelde haar over haar rug. Vrij snel daarna begon hij klaagster onder haar jurkje op haar lichaam te betasten. Aangeklaagde zelf had een lange zwarte rok (pij) aan. Vervolgens deed hij zijn pij omhoog en haalde zijn penis tevoorschijn. Met zijn andere hand betastte hij de vagina van klaagster. Hij zei ondertussen tegen klaagster: "Dat is wel heel fijn." (of woorden van die strekking). Klaagster vroeg wat hij deed en gaf aan dat zij dit niet wilde. Hij ging echter door en herhaalde dat het wel erg fijn was. Vervolgens probeerde aangeklaagde zijn penis in de vagina van klaagster te duwen. Dat deed klaagster veel pijn. Aangeklaagde ging echter gewoon door. Op een gegeven moment begon hij te hijgen en daarna liep er iets vochtigs langs haar lichaam. Ze had dit ook aan haar handen. Achteraf toen klaagster volwassen was, heeft zij zich gerealiseerd dat aangeklaagde een orgasme kreeg. Aangeklaagde gaf haar naar afloop een snoepje in een papiertje, dat hij uit een soort glazen stulp haalde. Klaagster herinnert zich nog dat zij misselijk was van het voorval en het snoepje, toen zij weer uit het raam klom, in de struiken weggooid. Zij liep snel naar school. De andere meisjes waren al doorgelopen naar school. Op school ging zij meteen naar de ruimte waar een wasbak was om haar handen te wassen.

Nadat aangeklaagde klaagster voor de eerste maal seksueel had misbruikt, herhaalde hij dit vrijwel elke schooldag. Steeds als klaagster 's ochtends voorbij zijn raam liep met haar vriendinnen, stond hij voor het raam en vroeg hij haar om even binnen te komen. Klaagster durfde niet anders dan aangeklaagde te gehoorzamen en klom opnieuw het raam binnen. Op de kamer van aangeklaagde verliep alles steeds zoals de eerste keer. Aangeklaagde sloot deur, raam en gordijnen en greep onmiddellijk zijn kans. Hij verkrachtte haar binnen korte tijd en daarna kon klaagster weer gaan. Steeds kreeg zij een snoepje en meestal gooide zij dit weg als zij weer buiten stond.

Ter zitting heeft klaagster vermeld dat aangeklaagde met zijn penis bij haar naar binnen wilde, maar dat dit nooit is gelukt.

- 2.2. Na de lagere school is klaagster naar de MULO in [plaats] gegaan. Rond die tijd kreeg klaagster af en toe een vriendje. Klaagster had veel moeite met intimiteit. De jongens mochten niet te dichtbij komen.

Toen klaagster [leeftijd] jaar oud was, kreeg zij verkering met een jongen met wie zij in [jartal] is getrouwd. In [jaartal] zijn klaagster en deze man uit elkaar gegaan. Klaagster had moeite met seksualiteit.

Klaagster heeft in [jaartal] een nieuwe partner leren kennen. Met hem heeft zij een aantal goede jaren gehad. Echter, in [jaartal] is klaagster toch van haar tweede man gescheiden. Seksualiteit was opnieuw een probleem, zij leefden als broer en zus.

Klaagster is van [jaartal] tot [jaartal] in behandeling geweest bij een psychiater, [naam]. Deze psychiater had een eigen praktijk. Inmiddels is hij overleden. Daarna is zij in behandeling geweest bij [naam], die als psychiater verbonden was aan het ziekenhuis in [plaats], destijds genaamd [naam ziekenhuis] (nu [huidige naam ziekenhuis]).

De gevolgen van het misbruik door aangeklaagde zijn enorm. Met name omdat klaagster grote moeite heeft met intimiteit zijn haar relaties stukgelopen. De problemen in haar huwelijk hebben dramatische vormen aangenomen, ook voor haar kinderen, in het bijzonder haar dochter. Klaagster heeft nog steeds angsten en nachtmerries. Regelmatig maakt zij in haar slaap het seksueel misbruik opnieuw mee en wordt zij gillend wakker. Zij heeft door het misbruik niet veel vertrouwen in andere mensen. Ook heeft ze veel moeite met het aangaan van relaties met mannen.

- 2.3. Klaagster vraagt erkenning van hetgeen haar is aangedaan en spijtbetuyging door het Aartsbisdom Utrecht.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord meer geven.

[naam], hulpbisschop van Utrecht, vicaris-generaal en officiaal van het Aartsbisdom Utrecht heeft de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

Gelet op het feit dat het door klaagster omschreven seksueel misbruik is begonnen toen klaagster [leeftijd] jaar oud was (dus omstreeks 1949/1950 – nu ongeveer 65 jaar geleden) is het niet eenvoudig hieromtrent nadere informatie te vergaren.

De klacht van klaagster wordt door ingewonnen informatie niet ondersteund, en voor zover bekend evenmin door aanvullend steunbewijs. Het is uiteraard aan de Klachtencommissie of de klacht van klaagster desondanks voldoende aannemelijk gemaakt is.

De door klaagster beschreven gebeurtenissen hebben – zoals zij in haar klaagschrift aangeeft – een diep impact op haar leven gehad. Mensen kunnen hun leven lang lijden onder seksueel misbruik, als zij niet “geheeld” worden. Maar om zover te kunnen komen lijken schulderkenning door de dader en het vragen om vergeving aan het slachtoffer bijna absolute voorwaarden te zijn. Het zal klaagster duidelijk zijn dat- nu aangeklaagde overleden is – deze weg van schulderkenning en vragen om vergeving helaas niet meer begaanbaar is.

De Rooms- Katholieke Kerk heeft grote bekommernis met ieder slachtoffer van seksueel misbruik door ambtsdragers van de Kerk. Iedere vorm van seksueel misbruik is uitermate verwerpelijk, en mag zeker niet voorkomen in de kerk die een voorbeeldfunctie heeft. In zijn homilie tijdens de Eucharistieviering bij gelegenheid van de afsluiting van het Jaar van de Priester op 11 juni 2010 verklaarde – thans emeritus- Paus Benedictus XVI: “We smeken nadrukkelijk om vergiffenis van God en van de slachtoffers, met de belofte al het mogelijke te doen om ervoor te zorgen dat een dergelijk misbruik nooit meer zal plaatsvinden”.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 4.3. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat de klacht van een klager c.q. klaagster wordt gesteund door ander bewijs op grond waarvan het aannemelijk wordt dat een aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik.
- 4.4. Door klaagster is als steunbewijs naar een schriftelijke verklaring van haar tweede partner de heer [naam] verwezen.
- 4.5. De Klachtencommissie stelt vast dat de verklaring van de heer [naam] niet aan het dossier is toegevoegd. De Klachtencommissie kan dan ook deze verklaring niet meenemen in haar beoordeling.

Andere verklaringen zijn van de zijde van klaagster niet overgelegd. De Klachtencommissie heeft derhalve moeten vaststellen dat ten aanzien van het gestelde seksueel misbruik onvoldoende feiten en omstandigheden zijn gebleken om het seksueel misbruik aannemelijk te achten.

De Klachtencommissie zal dan ook de kerkelijk gezagsdrager adviseren die klacht niet gegrond te verklaren.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van het Aartsbisdom Utrecht de klacht tegen aangeklaagde niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 3 april 2015 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, drs. A.A.M. Oostveen en mr. M.P.P.M. Merx, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.